

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Felix Arroita Jauregi Altuna

*Eibar,
Gipuzkoa
(1940)*

Aurkibidea

Biografia

Felix Arroitajauregi Altuna Eibarko Txiriokalean jaio zen 1940. urtean. Hamalau urterekin hasi zen lanean BH lantegian eta gero ALFAra joan zen; han, orduko sindikatu bertikaleko bitartekaria izan zen. TEFISO (Teologia, filosofia eta soziologia) taldean sartu zen gaztetan. Eibarko Juan XXIII kooperatibaren (Eroskiren ernamuietako bat), sortzaile, Eibarko Arrate Kultur Elkarteko zineforumaren arduradun eta Klub Deportiboko diruzain izandakoa dugu.

Ego Ibarra Batzordearen (Eibarko Udala) "60ak eta Trantsizioa Eibarren: 1968-1980" proiektuaren baitan egin da elkarrizketa

Zintak

EIB-717

- **Proiektua:** 60ak eta Trantsizioa Eibarren: 1968-1980
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti - Sapsootham, Itziar
- **Data:** 2021-07-28
- **Iraupena:** 94 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Errazionamendu txartelak gerraostean

- **Erref:** EIB-717/002
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:01:32. **Bukatu:** 00:03:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra bukatu zenean jaio zen Felix. Etxean ez zuten goserik pasa, aita frankista zelako eta errazionamenduko txartel gehiago zituztelako.

2. Umetako jolasak; kanposantua eliza barruan

- **Erref:** EIB-717/004
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:03:30. **Bukatu:** 00:05:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Umetan, Txirio kalekuek elkarrekin jolasten zuten, gehienbat pilotan elizako paretaren kontra. San Andres elizako kanposantuan zeuden hezurak nola atera zituzten gogoratzen du. Harrika ere ibiltzen ziren, Elgeta kalekoen kontra. Elizako arkupeetan ere korrika ibiltzen ziren.

3. Sindikatu bertikaleko ALFAko bitartekaria

- **Erref:** EIB-717/005
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 00:05:54. **Bukatu:** 00:09:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak

Laburpena:

Hamalau urterekin hasi zen lanean Felix, BH lantegiko biltegian. Handik ALFAra aldatu zen eta hamabi urtez egin zuen bertan lan. Sindikatu bertikaleko bitartekaria zen. Bilerak, Untzagako sindikatuko egoitzan egiten zituzten arren, mendian ere bilera batzuk egiten zituzten, klandestinoki.

4. TEFISO ikaskuntza taldea; sorrera

- **Erref:** EIB-717/009
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:11:58. **Bukatu:** 00:15:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

TEFISO elkarte ("Teología, Filosofía y Sociología"): larunbatero biltzen ziren eta bakoitzean pertsona batek zerbeit prestatzen zuen. Hortik tailer txiki bat sortu zuten, Armas Mendi, eta Felix gerentea izan zen. Gero, kooperatiba baten bihurtu zen eta langile bakoitzak bere beharren arabera kobratzen zuen. TEFISO sortzeko ideia, behin jesuitekin izandako batzar batetik ateratako ideia izan zen.

5. Eroski-ren sorrera

- **Erref:** EIB-717/011
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:17:55. **Bukatu:** 00:20:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Juan XXIII kontsumo- kooperatiba sortu zuten Eibarren. Eroski, Juan XXIII eta beste 5 kooperatiben elkarketarekin sortu zen eta Caja Laboralaren laguntzarekin sortu zen. TEFISO-k bidali zuen Felix Eroskira lanera.

6. TEFISO-ren eskuhartzea

- **Erref:** EIB-717/012
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:20:21. **Bukatu:** 00:22:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

TEFISOk esaten zien non behar zen beraien lana: ekintza kulturaletan, Eroskin, Arrate Kultur Elkartean, irakurketak egiten elizan... Taldeak ez zuen zer ikusirik elizarekin.

7. Eroskiri boikota Espainiako estatuan

- **Erref:** EIB-717/016
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:24:30. **Bukatu:** 00:27:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskal gatazka
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Eroski handitzen hasi zen baina arazo asko aurkitu zituen Espainiako estatuan zabaltzeko, kooperatiba euskalduna izateagatik eta arrazoi politikoengatik. Burgosen, ETak bahituta gizon baten etxe inguruan zuten denda eta boikota egin zieten.

8. Gaztetan Mundo Obrero irakurtzen zuen

- **Erref:** EIB-717/019
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:30:53. **Bukatu:** 00:32:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:

Etxean ondo gordeta Mundo Obrero aldizkariak izaten zituen Felixek eta bere aitari ez zitzaion gustatzen, frankista zelako. Felixek ez zituen aitaren aurrean irakurtzen.

9. Euskarazko lehenengo zinekluba Eibarren

- **Erref:** EIB-717/022
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:34:16. **Bukatu:** 00:36:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

TEFISOren barruan egonik, saltsa guztietan sartzen ziren beraien ideologia eta pensaerak zabaltzeko: zinean, Arrate Kultur Elkartean, elizan... Eibarren egin zen lehenengo euskarazko zinekluba antolatu zuten.

10. Zinekluba Eibarko Arrate Kultur Elkartean I

- **Erref:** EIB-717/023
- **Iraupena:** 0:05:13. **Hasi:** 00:36:38. **Bukatu:** 00:41:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Astero egiten zuten zinekluba Arrate Kultur Elkartean. Zinekluba nola antolatzen zen kontatzen du: nondik lortzen zituzten, filma motak, hizlari ezagunak, filmaren osteko tertulia...

11. Zineklubeko filmek zentsura pasa behar zuten

- **Erref:** EIB-717/024
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:41:51. **Bukatu:** 00:43:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Zineklubean ipintzen zituzten filmak zentsuratik pasatu behar ziren. Eibarren zentsuraren arduraduna Muguruza zen eta hark bere etxean filma ikusten zuen eta ondoren filma botatzeko baimena ematen zuen edo ez.

12. Zinekluba Eibarko Arrate Kultur Elkartean II

- **Erref:** EIB-717/025
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 00:43:50. **Bukatu:** 00:47:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Filmak Madriletik heltzen ziren. Aretoan 100 bat pertsonentzat lekua zegoen. Sarrera dohainik zen Arrate Kultur Elkarteko kideentzat. Ostegunero botatzen ziren filmak. Zineklubaren arrakasta, filmaren osteko eztabaidetan zegoela uste du Felixek.

13. Helmholtz pantaila Arrate Kultureko zinean; Tomas Alba

- **Erref:** EIB-717/027
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:48:20. **Bukatu:** 00:50:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskal gatazka
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Zineklubean, Eibarren egindako Helmholtz pantaila zegoen. Tomas Albak musika sesio batzuk aurkeztu zituen Eibarren bizi izan zenean. Nor zen eta Triple A-k nola hil zuen kontatzen du.

14. Zinekluba Eibarko Arrate Kultur Elkartean III

- **Erref:** EIB-717/028
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:50:23. **Bukatu:** 00:51:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

"Calle Mayor" filma izan zen euskaraz lehenengo aldiz aurkeztu zen filma Arrate Kultur Elkartean. Aurkezpena euskaraz izateak alde eta kotrako jarrerak izan zituen ikusleen artean.

15. Frankismoaren azken garaiko aldizkariak

- **Erref:** EIB-717/029
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:51:47. **Bukatu:** 00:52:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:

Frankismoaren azken urteetan, gizarteak aldatzeko nahia zuen eta garaiko aldizkarietan nabaria zen: Cambio 16, Diario SP, Triunfo...

16. Arrate Kultur Elkartean kontzertuak

- **Erref:** EIB-717/033
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:56:21. **Bukatu:** 00:58:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Arrate Kultur Elkartean antolatu ziren kontzertu batzuez hitz egiten du: Nicanor Zabaleta harpa jotzen, Narciso Yepes 11 sokako kitarrarrekin...

17. Juan San Martin, lagun handia

- **Erref:** EIB-717/035
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:58:27. **Bukatu:** 01:02:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Klub Deportiboko diruzaina izan zen Felix. Orduan Juan San Martin zen klubaren zuzendaria zen gizon jakintsua zela kontatzen du Felixek. Denetarik zekien: arteaz, geologiaz, mendiaz... Lehenengo Arartekoa izan zen.

18. Francoren heriotza; Carrero Blanco

- **Erref:** EIB-717/039
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 01:05:36. **Bukatu:** 01:07:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Francoren heriotzaz nola jakin zuen kontatzen du. Lanean, bazkaltzen zeundela telebistan ikusi zuten. Lasaitasuna sentitu zuen. Carrero Blancoren atentatuak ordea beldurra eragin zion, egon zitezkeen ondorioengatik.

19. Lorenzo Zabalaren bahiketa

- **Erref:** EIB-717/040

- **Iraupena:** 0:05:13. **Hasi:** 01:07:27. **Bukatu:** 01:12:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskal gatazka

Laburpena:

Felix, Lorenzo Zabalaren (ETAk bahitua) alboan bizi zen. Bahiketaren baldintzen gutuna nola jaso zuen eta bertan zer jartzen zuen kontatzen du.

20. Aita, alkate frankista

- **Erref:** EIB-717/046
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 01:20:13. **Bukatu:** 01:22:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Felixen aita, Eibarko alkatea izan zen bera jaio eta gutxira. Baina sei seme-alaba zirenez eta alkateak ez zuenez soldatarik, tailerrera bueltatu zen. Aita frankista zen eta Carlos VII.-aren irudi bat zegoen. etxean. Bere beste bi osabei buruz hitz egiten du: bata ELA-koa eta bestea "Adoración Nocturna"-ko kidea.

21. Osaba, "Gaueko Gurtzako"-ko kidea

- **Erref:** EIB-717/047
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 01:22:19. **Bukatu:** 01:23:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Felixen osaba Periko, Gaueko Gurtzako-ko("Adoración Nocturna") kidea zen. Larunbatero biltzen ziren eta nolakoa zen kontatzen du.

22. Lehenengo soldata

- **Erref:** EIB-717/048
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 01:23:47. **Bukatu:** 01:24:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Akolitua izan zen eta lehenengo soldatarekin sandalia batzuk erosi zituen.

23. Hitzaldi politikoak elizan

- **Erref:** EIB-717/052

- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 01:28:56. **Bukatu:** 01:31:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Aisia » Kultura » Hitzaldiak
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Behin, Eibarko Karmeldar elizan egin behar zuten hitzaldi politiko batera guardia zibila agertu zen eta Felixek esan zien ezin zirela bertan sartu. Guardia Zibiletako bati "El Gamuzas" deitzen zioten. Setien gotzaiak beste batean nazionalismoari buruzko hitzaldi bat eman zuen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-31

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com